

DFÆL·*bladet*

Medlemsblad for Dansk Forening for Ældre Lystfartøjer

Nr. 102 december 2009

**Eventyret om den smukke drage
Ellida – 100 årig klenodie**

Ellida

Kragejolle bygget 1909 i Nykøbing Falster

Historien om en 100 år gammel lystbåd
og mine 12 år som ejer

Af Peter Folke Olsen.

Da jeg flyttede ind til Svendborg i hus efter 30 år som landmand med malkekøer, manglede jeg noget.

Jeg har altid haft lyst til at få en båd, og nu begyndte jeg at se mig om efter en. – I 1997 så jeg kragejollen ”Ellida” for første gang og blev straks helt vild med den. Det var min kones kollega, der havde den til salg, og jeg slog til med det samme, selv om båden lå på land og ikke havde været i vandet året før. Jeg fik den hjem i vores have, hvor den kom til at ligge et helt år, da jeg ikke havde tid til at ordne den. På et tidspunkt kunne jeg se lige igennem siderne, men nogle klude og lidt vand fik udbedret skaderne.

I foråret 1998 fik jeg så endelig tid til at skrabe løs maling og lak af, hvorefter båden blev malet og lakeret. Jeg har aldrig tidligere haft med et skib at gøre, så det var meget spændende første gang, det skulle i vandet. Var det

Ellida var gaffelrigget, men den har gennemgået store forandringer og forbedringer de seneste 12 år.

Al maling og lak har været rensset af.

Side 25: Så smuk kan en 100-årig dame tage sig ud efter en ansigtsløftning mm.

nu så tæt, at det kunne flyde? Alt gik rigtig fint, og jeg fik set og følt, hvordan det var at sejle med sådan et gammelt skib og også opleve, hvordan tingene fungerede. Den første ferie gik til Assens, da jeg havde læst om et træf for gamle lystbåde.

Det blev således første gang vi mødte DFÆL.

På vores første ferietur viste det sig, at ruffet ikke var tæt, ligesom dørken i cockpittet heller ikke var stærk nok, så det var det første, jeg gik i gang med at renovere, da skibet kom på land om efteråret.

I de følgende år fandt jeg andre ting, som ikke fungerede som jeg ville have det til.

I foråret 2000 lavede jeg en ny skydeluge og to nye døre. Derudover flyttede jeg sovepladserne ud i stævnen, så der blev bedre plads til ophold i kahytten.

Da skibet kom på land om efteråret, kunne jeg

konstatere, at det gamle ror ikke kunne mere, så der måtte laves et nyt. Der blev hentet lagret egetræ i Jylland, og et nyt ror blev fremstillet og var klar til foråret 2001. Jeg har altid bestræbt mig på, at skibet skulle i vandet hvert år, så vi kunne komme ud og sejle.

Da vi kom til foråret 2003, måtte der en ny forluge til. I løbet af sommeren lagde jeg mærke til, at båden var begyndt at tage mere vand ind, så da vi nåede til vinteren måtte jeg i gang med at skifte planker i bunden. Der gik lidt tid, inden jeg fandt ud af, hvordan det skulle gøres, men godt hjulpet af bogen "Træbådsrenovering" af Thomas Larsson lykkedes det. (Denne bog tager jeg frem, når der er noget, jeg ikke kan finde ud af.) Nu havde jeg fået mod på at skifte bord, så de to følgende år skiftede jeg yderligere 3 planker.

Jeg har hele tiden, når jeg sejlede med båden, syntes

Det gamle dæk måtte tages op, og der blev lagt et nyt

der var for meget pres på roret, så i 2006 lavede jeg et bovspyrd og fik en klyver sat på. Det lettede meget på styringen.

Ved sommerstævnet i Dageløkke, var jeg heldig at få en plakette for god bevaring.

I 2007 måtte et stykke af fenderlisten udskiftes.

Det var efterhånden blevet umuligt at få dækket tæt, hvilket vi oplevede ved DFÆL sommerstævnet i København, hvor det regnede meget, så jeg besluttede, at nu skulle der lægges et nyt dæk, hvorfor jeg indkøbte tørt lærketræ om efteråret og skar det op, så det var klar til brug efter nytår. Jeg var godt i gang med at lægge det nye dæk, da vi holdt "åben båd" den 8. marts 2008. – Imidlertid havde vi ved ankomsten til træffet i København 2007 knækket toppen af masten. Masten var todelt, så jeg havde valget enten at lave et nyt topstykke eller en helt ny mast. Da jeg altid har syntes, den gamle mast var lidt for

kort og båden efter min mening skulle have en mast i et stykke, valgte jeg at lave en helt ny mast. Båden var gaffelrigget, men med en mast i et stykke fik jeg nu muligheden for at lave rigningen om til bermudarig, en rigning som båden havde i 1943 ifølge tilsynsbogen, som fulgte med, da jeg købte den.

I foråret 2009 blev der købt et nyt storsejl og masten blev rigget om til det nye sejl.

Da "Ellida" havde 100 års jubilæum i 2009, syntes jeg, den skulle være så flot som muligt, så jeg skrabebe al gammel lak af og gav den bejdse og 12 lag lak. Den 16. maj blev "Ellida" så søsat under festlige former. En del mennesker var mødt op og var med til at gøre søsætningen festlig. Helge Møller kom og skød kanonsalut før "Ellida" blev sat i vandet. Herefter var der lidt mad og en dram. En rigtig festlig start på en god sommer.

Da jeg for 12 år siden købte "Ellida", havde jeg ingen anelse om, hvad det kræver at holde et gammelt træskib i fin form og havde heller ingen forudsætninger for det. Det

Ellida har fået et langt bovspyrd for at afbalancere båden

hele er lært efterhånden, men jeg kan godt lide at arbejde med træ, så arbejdet med vedligeholdelsen er det halve af glæden ved at eje et 100 årigt stykke kulturhistorie.

Når man ejer et så gammelt skib, er det for mig også interessant at kende hele historien om båden og dens ejerforhold.

Jeg vidste, at båden var solgt til tandlæge Fredslund af skibsfører Christian Møller som fiskerbåd SG 313 den 24/11 1945. Det har senere vist sig at SG 313 er en anden båd, der blev ophugget i 1941, så der er nogen, der har "fusket" med papirerne. Fredslund solgte båden til Lise og Erik Egeskov Andersen m.fl. den 8/11 1980, og ifølge Egeskov Andersen var båden på det tidspunkt i en meget dårlig stand, hvorfor de gik i gang med at udskifte

bordene. Båden måtte flere gange tages på land rundt omkring på turene på grund af sin utæthed. Den 10/11 1984 købte Flemming Larsen båden og fortsatte med udskiftningen af bord m.m., ligesom den fik en indenbords motor.

Den 15/5 1997 overtager jeg båden, men hvem var ejer fra 1909 og indtil Christian Møller får den? Det lokale museum havde intet om båden, så min kone og jeg tog på Landsarkivet for Fyn og begyndte at lede i Toldvæsenets protokoller over skibsregistreringer (der er mange protokoller). Ved første besøg fandt vi ud af, at "Ellida" har ligget i Rudkøbing indtil 1943, hvor den kom til Svendborg. Før den tid Odense, Kerteminde, Marstal, Bandholm, Stubbekøbing og endelig Vordingborg, hvor

Ellida for sejl i sit rette element

...Men før det bliver rigtigt skal damen op at hænge

båden blev målt op og registreret for første gang. De sidste oplysninger fandt vi i Søfartsstyrelsens fartøjsregister for både under 5 ton, men da måtte vi en tur til Rigsarkivet i København, for at lede i de protokoller. Vi måtte af sted 4 gange til Landsarkivet for Fyn og 1 gang til Rigsarkivet, men så var alle ejerforhold for "Ellida" også på plads. Dog mangler vi sikkerhed for en periode fra 1935 til 1942, som vi regner med at få klarlagt i løbet af foråret, da arkiverne på Fyn i øjeblikket er pakket ned på grund af ombygning. På nuværende tidspunkt har vi fundet ud af, at båden har haft 12 ejere før mig.

Det har vist sig, at "Ellida", bygget af bådebygger H.P. Hansen, Nykøbing Falster, altid har været registreret som lystbåd og har haft det samme navn i 100 år. Bilbrevet for "Ellida" var udstedt den 18/5 1909 i Nykøbing Falster. 100 års jubilæet blev holdt den 16/5 2009, men det er først nu vi er klar over, at vi ramte så tæt på 100 års dagen.